

**Stručný průvodce podnikatele labyrintem zákona č. 477/2001 Sb.,
o obalech a o změně některých zákonů, ve znění zákona
č. 94/2004 Sb., a zákona č. 66/2006 Sb.,
(dále jen „zákon o obalech“)**

**Zákon č. 66/2006 Sb. je poslední novelou zákona o obalech s datem
účinnosti od 15.3.2006**

Pozn. Změny, které přinesla tato poslední novela jsou v textu vyznačeny fialově

Obsah:

- I. Rozsah působnosti**
- II. Pojem obal**
- III. K základním povinnostem zákona o obalech**
 - (a) Kvalitativní požadavky na obaly – § 3 prevence a § 4 uvádění obalů na trh
 - (b) Prokázání splnění povinností § 3 a 4 zákona o obalech - § 5 zákona o obalech
 - (c) § 6 zákona o obalech – označování obalů
 - (d) § 10 a 12 zákona o obalech - povinnost zpětného odběru a využití odpadu z obalů a způsob jejich zajištění stanovený v § 13 zákona o obalech
 - (e) § 14 zákona o obalech – zápis do Seznamu osob
 - (f) § 15 zákona o obalech – povinnosti evidence
 - (g) § 30 zákona o obalech – registrační a evidenční poplatky

I. Rozsah působnosti

Zákon o obalech se vztahuje na podnikající fyzické a právnické osoby (dále jen „osoba“), které:

1. uvádí obaly na trh

- výrobci obalů (tj. osoby, které výrobek zabalí - plniči, baliči),
- dovozci obalů ze zemí mimo území EU (jak za účelem distribuce nebo pro vlastní potřebu),
- přepravci obalů ze zemí EU (jak za účelem distribuce, **tak pro vlastní potřebu**)

2. uvádí obaly do oběhu

- distributoři obalů (tj. osoby, které nakoupí balené výrobky v České republice a předají je dále, ať již úplatně nebo bezúplatně).

Zákon o obalech se nevztahuje na nepodnikající fyzické nebo právnické osoby (např. Akademii věd ČR a jiná vědecká pracoviště, humanitární organizace, obecně prospěšné společnosti, nadace a další).

Zákon o obalech se rovněž nevztahuje na vývoz obalů. Z působnosti zákona je dále vyjmuta nakládání s kontejnery používanými v silniční, železniční, letecké a/nebo lodní dopravě.

S účinností od 15.3.2006 se na základě vloženého § 15 a) zákona o obalech povinnosti § 10 až 15 nevztahují na osoby, které uvádí na trh nebo od oběhu méně než 300 kg obalů za kalendářní rok a zároveň jejich roční obrat nepřekročí 4,5 mil. Kč/rok.

II. Pojem obal

Obalem je výrobek zhotovený z materiálu jakékoli povahy, který je **určen k pojmutí, ochraně, manipulaci, dodávce, popřípadě prezentaci výrobku** nebo výrobků určených spotřebiteli nebo jinému konečnému uživateli.

Obaly se dle zákona o obalech dělí na obaly:

1. prodejní
2. skupinové
3. přepravní

Obecně platí, že obalem se stane výrobek, který je určen k pojmutí, manipulaci, ochraně, dodávce resp. prezentaci výrobku, v okamžiku svého naplnění, uzavření resp. v okamžiku, kdy se stane součástí prodejní jednotky, skupiny prodejních jednotek nebo usnadní manipulaci s nimi.

Skutečnost, zda určitý typ výrobku je či není obalem ve smyslu zákona o obalech, posuzuje, dle § 32 písm. m) tohoto zákona, Ministerstvo životního prostředí („MŽP“), které po projednání s Ministerstvem průmyslu a obchodu („MPO“) a Ministerstvem zemědělství („MZe“) vydává stanoviska v této věci.

Pokud osobě vznikne pochybnost, zda typ výrobku, který uvádí na trh nebo od oběhu, je či není obalem ve smyslu zákona o obalech, může podat na MŽP žádost o stanovisko v tomto smyslu, nebo nahlédnout na webovou adresu www.env.cz/AIS/web.nsf/pages/obaly, kde jsou zveřejněna všechna doposud vydaná obecná stanoviska.

III. K základním povinnostem zákona o obalech

Mezi základní povinnosti zákona o obalech patří povinnost zajistit zpětný odběr a využití odpadu z obalů (§ 10 a 12) a na to navazující povinnosti § 13, § 14, § 15, § 30 a povinnost zajistit kvalitativní požadavky na obaly resp. obalové prostředky stanovené v § 3 a 4 zákona o obalech.

Plnění povinností zákona o obalech kontrolují příslušné kontrolní orgány (§ 31), které v případě zjištění porušení těchto povinností ukládají opatření k nápravě a pokuty v možné výši až do **10 mil. Kč** (§ 45).

a) Kvalitativní požadavky na obaly - § 3 prevence a § 4 uvádění obalů na trh

Ustanovení § 3 a 4 stanoví osobám, které uvádí obaly resp. obalové prostředky na trh, povinnost, aby tyto obaly resp. obalové prostředky splňovaly základní kvalitativní požadavky stanovené zákonem o obalech.

Požadavky § 3 a 4 se považují se splněné, pokud je obal nebo obalový prostředek zhotoven v souladu s harmonizovanými českými technickými normami. Seznam těchto norem spolu s uvedením odkazu na ustanovení zákona o obalech, ke kterému se vztahují, je uveden v **příloze č. 1.**

b) Prokázání splnění povinností § 3 a 4 zákona o obalech - § 5 zákona o obalech

Dle ustanovení § 5 zákona o obalech musí být osoba, která uvádí na trh obal resp. obalový prostředek, rovněž schopna **prokázat splnění povinností** stanovených v § 3 a 4 resp. v § 4 zákona o obalech a průkazně o tom informovat své odběratele.

Návod na způsob prokazování splnění těchto povinností a způsob informování odběratele je uveden v „**Metodickém pokynu odboru odpadů MŽP k provedení § 5 zákona č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů**“ ve Věstníku MŽP, částce 3, z března 2005.

(Metodický pokyn je k dispozici na <http://www.env.cz/AIS/web.nsf/pages/obaly>.)

c) § 6 zákona o obalech – označování obalů

Materiálové značení obalů je dle zákona o obalech stanoveno jako dobrovolné. Pokud se ovšem osoba, která uvádí na trh nebo od oběhu obal rozhodne, že na obalu vyznačí materiál, ze kterého je obal vyroben, pak je povinna dodržet značení stanovené v přílohách č.I až VII rozhodnutí Komise 97/129/ES (**příloha č. 2**).

d) § 10 a 12 zákona o obalech - povinnost zpětného odběru a využití odpadu z obalů a způsob jejich zajištění stanovený v §13 zákona o obalech

Povinnosti podle § 10 a 12 se nevztahují na osoby, které uvádí na trh nebo do oběhu méně než 300 kg obalů za kalendářní rok a zároveň jejich roční obrat nepřekročí 4,5 mil. Kč/rok.

Osoba, která uvádí na trh nebo do oběhu obaly musí zajistit zpětný odběr (§ 10) těchto obalů nebo odpadu z nich spolu s informováním spotřebitele o způsobu zajištění tohoto zpětného odběru a musí zajistit využití (§ 12) odpadu z těchto obalů, a to minimálně v rozsahu stanoveném přílohou č. 3 zákona o obalech.

Povinnost osoby zajistit zpětný odběr a informovat spotřebitele o způsobu zajištění tohoto zpětného odběru (§ 10) se váže pouze k obalům určeným k prodeji spotřebiteli. V případě, že osoba uvádí na trh nebo do oběhu tzv. průmyslové obaly, tj. obaly určené jinému konečnému uživateli, povinnosti § 10 se na ni nevztahují, avšak zůstává jí povinnost zajistit využití odpadu z těchto obalů ve smyslu § 12 zákona o obalech.

Povinnost § 10 znamená, že osoba, která uvádí na trh nebo od oběhu obaly, je povinna zajistit zpětný odběr obalů nebo odpadů z těchto obalů, včetně vytvoření dostatečného počtu sběrných míst a jejich dostupnosti. Dále je osoba povinna informovat spotřebitele o vytvořených sběrných místech a možnosti jejich bezplatného využití.

Povinnost § 12 znamená, že osoba, která uvádí na trh nebo od oběhu obaly, je povinna zajistit, aby obaly, jí uvedené v daném kalendářním roce na trh nebo do oběhu, byly recyklovány resp. celkově využity nejméně v rozsahu, který stanovuje příloha č. 3 zákona o obalech, tedy v rozsahu následujícím:

POŽADOVANÝ ROZSAH RECYKLACE A VYUŽITÍ OBALOVÉHO ODPADU

A: recyklace B: celkové využití

Materiál	do 31.12.2006		do 31.12.2007		do 31.12.2008		do 31.12.2009		do 31.12.2010		do 31.12.2011		do 31.12.2012	
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Papír a lepenka	60		63		65		67		69		70		70	
Sklo	65		66		67		68		69		70		70	
Plast	24		25		25		26		26		27		27	
Kovy	33		36		39		41		44		47		50	
Dřevo	4		6		8		9		11		13		15	
Celkem	47	50	49	50	50	52	52	54	53	56	54	58	55	60

Za obaly z jednoho materiálu se považují takové obaly, ve kterých daný materiál tvoří alespoň 70 % hmotnosti obalu. Recyklace se zahrnuje do procent celkového využití jako jedna z jeho forem.

Způsob plnění povinností zpětného odběru a využití odpadu z obalů si osoba volí samostatně, a to dle možností, které jsou stanoveny v ustanovení § 13 zákona o obalech. Má možnost volby mezi:

- a) plněním těchto povinností **samostatně** organizačně a technicky na vlastní náklady
V tomto případě je osoba povinna:
 - a. podat návrh na zápis do Seznamu osob (§ 14)
 - b. vést evidenci a ohlašovat údaje z této evidence (§15)
 - c. platit registrační a evidenční poplatky (§ 30 odst. 1)
- b) jejich **přenesením** na jinou osobu spolu s převedením vlastnického práva k obalu,
V tomto případě je osoba povinna:
 - a. podat návrh na zápis do Seznamu osob (§ 14)
 - b. vést evidenci a ohlašovat údaje z této evidence (§15)
 - c. platit registrační a evidenční poplatky (§ 30 odst. 1)

Povinnosti podle § 10 a 12 zákona o obalech lze převést pouze na osobu, která je distributorem obalů, k nimž jsou povinnosti § 10 a 12 převáděny. Tyto **povinnosti nelze převést na jiného konečného uživatele, ale pouze na osobu, která uvádí obaly dále do oběhu, tedy která je dále distribuuje.**

- c) **uzavřením smlouvy** o zajištění plnění povinností zpětného odběru a využití odpadu z obalů s autorizovanou obalovou společností („AOS“).

Osoba uzavírá s AOS smlouvu o sdruženém plnění povinností zákona o obalech s tím, že touto smlouvou přechází odpovědnost za plnění povinností §10 a 12 zákona o obalech na tuto společnost. Osoba zároveň nemusí plnit povinnosti stanovené v § 14, 15 a § 30 odst. 1 zákona o obalech. V současné době existuje v ČR jediná autorizovaná obalová společnost, a to společnost EKO-KOM a.s. (www.ekokom.cz).

Pozn. Osoba, povinná se smyslu zákona o obalech, může povinnosti stanovené v §10 a §12 pro různé části z celkového množství obalů, které uvádí na trh nebo do oběhu, plnit kombinací všech výše uvedených možností.

Volba způsobu plnění povinností zákona o obalech je zcela na osobě, povinné ve smyslu tohoto zákona s tím, že tato osoba by měla důkladně zvážit, jaký způsob plnění povinností je schopna funkčně zajistit, a nevystavovat se tak případnému riziku uložení sankčních opatření ve smyslu § 43 a 44 zákona o obalech.

e) § 14 zákona o obalech – zápis do Seznamu osob

Povinnost podle § 14 se nevztahuje na osoby, které uvádí na trh nebo do oběhu méně než 300 kg obalů za kalendářní rok a zároveň jejich roční obrat nepřekročí 4,5 mil. Kč/rok.

Návrh na zápis do Seznamu osob musí navrhovatel podat nejpozději do 60 dnů ode dne vzniku této povinnosti, tj. ode dne, kdy poprvé uvedl obaly na trh nebo do oběhu. Návrh na zápis zasílá navrhovatel buď:

1. ve dvou písemných vyhotoveních a spolu s tím na technickém nosiči dat (disketa, CD) nebo
2. v elektronické podobě označené elektronickou značkou založenou na kvalifikovaném systémovém certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb nebo podepsané uznávaným elektronickým podpisem podle zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu

Návrh na zápis do Seznamu osob podává navrhovatel formou volné žádosti a k podání této žádosti není určen žádný formulář. Žádost musí obsahovat všechny náležitosti stanovené v § 14 odst. 3 zákona o obalech.

Návrh na zápis do Seznamu osob zasílá navrhovatel buď na adresu MŽP, odbor odpadů, Vršovická 65, Praha 10, 100 10 (tyto návrhy jsou dále postoupeny k přímému vyřízení místně příslušnému pracovišti Odboru výkonu státní správy MŽP („dále jen „OVSS MŽP“) dle sídla společnosti), nebo přímo na adresu příslušného Odboru výkonu státní správy MŽP dle sídla společnosti. Jejich adresy jsou uvedeny v tabulce.

Název	Sídlo	Telefon
OVSS MŽP I Praha	Podskalská 19, 128 25 Praha 2	221 982 308
OVSS MŽP II České Budějovice	Mánesova 3, 370 01 České Budějovice	387 724 440
OVSS MŽP III Plzeň	Purkyňova 27, 301 00 Plzeň	377 442 723
OVSS MŽP IV Chomutov	Školní 5335, P.Box 125, 430 01 Chomutov	474 619 111
OVSS MŽP V Liberec	Tř. 1. máje 26/858, 460 01 Liberec 1	485 340 900
OVSS MŽP VI Hradec Králové	Resslova 1229/2a, 500 02 Hradec Králové	495 773 111
OVSS MŽP VII Brno	Mezírka 1, 602 00 Brno	549 438 256
OVSS MŽP VIII Olomouc	tř.Kosmonautů 10, 772 00 Olomouc	585 510 235
OVSS MŽP IX Ostrava	Čs. Legií č. 5, 702 00 Ostrava	596 118 887

f) § 15 zákona o obalech – povinnosti evidence

Povinnost podle § 15 se nevztahuje na osoby, které uvádí na trh nebo do oběhu méně než 300 kg obalů za kalendářní rok a jejich obrat nepřekročí 4,5 mil. Kč/rok.

Osoba, na kterou se vztahuje povinnost zápisu do Seznamu podle § 14 zákona o obalech, je povinna vést evidenci obalů a způsobu jejich využití a následně ohlašovat údaje z této evidence. **Osoba ohlašuje údaje z evidence** za uplynulý kalendářní rok formou vyplněných příloh k vyhlášce č. 641/2004 Sb., a to jejich zasláním v písemné podobě a uložených na elektronickém nosiči dat **nejpozději do 15. února následujícího kalendářního roku na adresu:**

Ministerstvo životního prostředí
odbor odpadů
Vršovická 65, 100 10 Praha 10

Rozsah a způsob vedení evidence a ohlašování údajů z této evidence upravuje vyhláška MŽP č. 641/2004 Sb., o způsobu vedení evidence a ohlašování údajů z této evidence (vyhláška je k dispozici na webové stránce MŽP: <http://www.env.cz/AIS/web.nsf/pages/obaly> - v dokumentu Legislativa).

g) § 30 zákona o obalech – registrační a evidenční poplatky

Osoba, na kterou se vztahuje povinnost podat návrh na zápis do Seznamu osob musí též v rámci podání návrhu (§ 14 odst. 3 písm f.) zaplatit registrační poplatek ve smyslu § 30 odst. 1 zákona o obalech, stanovený ve výši **800 Kč.**

Osoba, zapsaná v Seznamu osob, platí za každý rok vedení v tomto Seznamu osob evidenční poplatek ve výši shodné s poplatkem registračním, tj. **800 Kč.** Osoba má povinnost zaplatit evidenční poplatek nejpozději do **15.2. následujícího** kalendářního roku.

Registrační a evidenční poplatky ve smyslu § 30 odst. 1 zákona o obalech se poukazují na účet Státního fondu životního prostředí (bližší informace na adrese <http://www.sfzp.cz/cs/povinne-platby/platby-za-obaly/>) na číslo účtu: **9025-001/0710.**

Při platbách registračního poplatku se uvádí variabilní symbol 477, při platbě evidenčního poplatku se uvádí variabilní symbol 477 doplněný posledním dvojčíslím roku, za který je poplatek hrazen. Např. za rok 2006 bude variabilní symbol 47706. Do poznámky se uvádí IČO plátce.

**V případě nejasností se prosím obraťte na:
Ing. Gabrielu Setunskou, - tel: 267 122 348, gabriela_setunska@env.cz**

ČSN EN 13427 Obaly - požadavky na používání evropských norem pro obaly a odpady z obalů- zastřešující norma, která uvádí návod na způsob použití ostatních níže uvedených norem

ČSN EN 13428 Obaly - Specifické požadavky na výrobu a složení – Prevence snižováním zdrojů (§ 3)

ČSN CR 13695-2 Obaly - Požadavky na měření a ověřování čtyř těžkých kovů a jiných nebezpečných látek přítomných v obalech a jejich uvolňování do okolního prostředí - Část 2: Požadavky na měření a ověřování nebezpečných látek v obalech a jejich uvolňování do životního prostředí (§ 4 odst. 1 písm. a))

ČSN CR 13695-1 Obaly - Požadavky na měření a ověřování čtyř těžkých kovů a jiných nebezpečných látek přítomných v obalech a jejich uvolňování do okolního prostředí - Část 1: Požadavky na měření a ověřování čtyř těžkých kovů přítomných v obalech (§ 4 odst. 1 písm b))

ČSN EN 13429 Obaly – Opakované použití (§ 4 odst. 1 písm. c)

ČSN EN 13430 Obaly - Požadavky na obaly využitelné k recyklaci materiálu (§ 4 odst. 1 písm. c) bod 1)

ČSN EN 13431 Obaly - Požadavky na obaly využitelné jako zdroj energie, včetně specifikace nejnižší výhřevnosti (§ 4 odst. 1 písm c) bod 2)

ČSN EN 13432 Obaly - Požadavky na obaly využitelné ke kompostování a biodegradaci – Zkušební schéma a kritéria hodnocení pro konečné přijetí obalu (§ 4 odst. 1 písm. c) bod 3)

Více informací o normách je možno nalézt na webových stránkách Českého normalizačního institutu (www.cni.cz), kde je možno normy též objednat resp. přímo zakoupit.

Systém číslování a zkratk¹ pro plasty

Materiál	Zkratky	Číslování
Polyethyléntereftalát	PET	1
Polyetylén vysokohustotní	HDPE	2
Polyvinylchlorid	PVC	3
Polyetylén nízkohustotní	LDPE	4
Polypropylén	PP	5
Polystyrén	PS	6
		7
		8
		9
		10
		11
		12
		13
		14
		15
		16
		17
		18
		19

¹ Používají se pouze velká písmena.

Systém číslování a zkratk¹ pro papír a lepenku

Materiál	Zkratky	Číslování
Vlnitá lepenka	PAP	20
Nevlnitá lepenka	PAP	21
Papír	PAP	22
		23
		24
		25
		26
		27
		28
		29
		30
		31
		32
		33
		34
		35
		36
		37
		38
		39

¹ Používají se pouze velká písmena.

Systém číslování a zkratk¹ pro kovy

Materiál	Zkratky	Číslování
Ocel	FE	40
Hliník	ALU	41
		42
		43

		44
		45
		46
		47
		48
		49

¹ Používají se pouze velká písmena.

Systém číslování a zkratk¹ pro dřevěné materiály

Materiál	Zkratky	Číslování
Dřevo	FOR	50
Korek	FOR	51
		52
		53
		54
		55
		56
		57
		58
		59

¹ Používají se pouze velká písmena.

Systém číslování a zkratk¹ pro textilní materiály

Materiál	Zkratky	Číslování
Bavlna	TEX	60
Juta	TEX	61
		62
		63
		64
		65
		66
		67
		68
		69

¹ Používají se pouze velká písmena.

Systém číslování a zkratk¹ pro sklo

Materiál	Zkratky	Číslování
Bezbarvé sklo	GL	70
Zelené sklo	GL	71
Hnědé sklo	GL	72
		73
		74
		75
		76
		77
		78
		79

¹ Používají se pouze velká písmena.

Systém číslování a zkratk¹ pro kombinace

Materiál	Zkratky*	Číslování
Papír a lepenka/různé kovy		80
Papír a lepenka/plast		81
Papír a lepenka/hliník		82
		83
Papír a lepenka/pocínovaný plech		84
		85
Papír a lepenka/plast/hliník		86
Papír a lepenka/plast/hliník/pocínovaný plech		87
		88
		89
		90
Plast/hliník		91
Plast/pocínovaný plech		92
Plast/různé kovy		93
		94
		95
Sklo/plast		96
Sklo/hliník		97
Sklo/pocínovaný plech		98
Sklo/různé kovy		99

* Zkratka u kombinovaných obalů: C plus zkratka odpovídající převládajícímu materiálu (C/...).

¹ Používají se pouze velká písmena.